

Vuoden 2019 ensimmäinen osavuositarkastus 1.1.-30.4.2019

VD/4338/02.01.02.00/2019

RV/MR/TO/HY-L

Talousarvion täytäntöönpanoa koskevien ohjeiden mukaisesti talousarvion määrärahojen ja sitovien tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle vuosikolmanneksittain tammi-huhtikuun, tammi-elokuun sekä koko vuoden osalta tilinpäätöksen yhteydessä. Vuoden 2019 ensimmäinen osavuositarkastus on laadittu tilanteen 30.4.2019 mukaisesti.

Toimintaympäristön kehitys

Vantaan väkiluku oli maaliskuun 2019 lopussa Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan lähes 229 600 henkeä. Väestö kasvoi tammi-maaliskuussa 2019 runsaalla 1400 hengellä. Tämä on noin 400 henkeä enemmän kuin vastaavana aikana vuonna 2018. Ero muodostui pääosin kuntien välisestä muuttoliikkeestä saatavan muuttovoiton kasvusta, joka nousi vuoden 2018 tammi-maaliskuun 450 hengestä lähes 800 henkeen tammi-maaliskuussa 2019. Nettomaahanmuutto kasvoi hieman vuoteen 2018 verrattuna, ollen tammi-maaliskuussa 2019 lähes 450 henkeä. Luonnollinen väestömuutos, syntyneiden enemmisyys kuolleisiin nähden, laski edelleen ollen tammi-maaliskuussa 190 henkeä.

Suurimpien kaupunkien vertailussa Vantaan ja Espoon väestönkasvu eroaa nopeudellaan selvästi muista kaupungeista. Espoon väkiluku kasvoi vuoden 2019 kolmen ensimmäisen kuukauden aikana lähes yhtä paljon kuin Vantaalla, noin 1400 henkeä. Helsingin väkiluvun kasvu sen sijaan oli vastaavalla ajanjaksolla vain runsaat 500 henkeä. Tätä selittää Helsingin suuri muuttotappio kuntien välisessä muuttoliikkeessä.

Työttömyyden lasku jatkuu, mutta aiempaa hitaampana. Työ- ja elinkeinoministeriön mukaan työttömänä oli Vantaalla maaliskuun 2019 lopussa noin 9800 henkeä, mikä on lähes 800 henkeä vähemmän kuin vuotta aiemmin vastaavana ajankohtana. Vantaan työttömyysaste oli maaliskuun lopussa 8,3 prosenttia, mikä on 0,8 prosenttiyksikköä alempi kuin vuotta aiemmin. Helsingissä työttömyysaste oli 8,8 prosenttia, Espoossa 7,5 prosenttia ja kehyskunnissa 6,8 prosenttia. Helsingin seudun työttömyysaste oli 8 prosenttia. Pidempään kuin vuoden työttömänä olleita oli Vantaalla maaliskuun 2019 lopussa vajaat 2300 henkeä, laskua maaliskuun 2018 tilanteeseen verrattuna yli 800 henkeä.

Vantaalla oli työttömänä maaliskuun 2019 lopussa runsaat 1000 alle 25-vuotiaasta, mikä on noin vajaat 100 henkeä vähemmän kuin vuotta aiemmin. Helsingissä nuoria työttömiä oli lähes 2300 ja Espoossa runsaat 900. Kaikkiaan Helsingin seudulla oli alle 25-vuotiaita työttömänä maaliskuun 2019 lopussa runsaat 5600 henkeä eli noin 500 henkeä vähemmän kuin vuotta aiemmin. Myös yli 50-vuotiaiden työttömien määrä on laskenut. Heitä oli Vantaalla maaliskuussa 2019 työttömänä runsaat 3300 henkeä, mikä on noin 400 vähemmän kuin vuotta aiemmin. Samalla kun työttömyys on edelleen laskenut, avoimien työpaikkojen määrä on Vantaalla kasvanut huomattavasti. Maaliskuussa 2019 avoimia työpaikkoja oli noin 4000, kun vastaavana ajankohtana vuotta aiemmin avoimia työpaikkoja oli noin 3000.

Tammi-maaliskuussa 2019 asuntotuotannon aloitusten lukumäärä, vajaat 700 asuntoa, oli noin 10 prosenttia pienempi kuin vuotta aiemmin vastaavana ajankohtana. Vuoden 2019 kolmen ensimmäisen kuukauden aikana valmistuneiden asuntojen määrä, noin 1400, on lähes kaksinkertainen vuoden 2018

vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Asuntotuotannosta valtaosa on, edellisten vuosien tapaan, kerrostaloasuntoja.

Verorahoituksen kehitys

Kaupunki on saanut tammi-huhtikuussa 2019 verotilityksiä yhteensä 347 milj. euroa (2018: 348 milj. euroa), josta kunnallisveroja 314,5 milj. euroa (2018: 314,4 milj. euroa), yhteisöveroja 31,8 milj. euroa (2018: 32,8 milj. euroa) ja kiinteistöveroja 0,3 milj. euroa (2018: 1,2 milj. euroa).

Koko maassa kunnallisveroja on tilitetty kunnille tammi-huhtikuussa 1,6 prosenttia edellisvuotta vähemmän, Vantaalla tilitykset ovat vuoden 2018 tasossa. Kunnallisverojen alkuvuoden tilitykset ovat verottajan Tulorekisterin ilmoitusongelmista johtuen virheellisiä. Verovuoden 2019 ennakot helmi-huhtikuussa ovat jääneet arvioitua alhaisemmiksi ja puuttumaan jääneet ennakot tilitetään kunnille tulevana kuukausina, kunhan Tulorekisteriin liittyvät ongelmat on ratkaistu. Koko maassa kunnallisveron kumuloitu tilitysvaje helmi-huhtikuussa on arviolta reilu 200 miljoonaa euroa.

Verottajalta saadun ennakkollisen tulokehitystilaston mukaan ennakonpidätyksen alaiset tulot kasvoivat Vantaalla vuonna 2018 4,3 prosenttia ja näistä palkkatulot 5,4 prosenttia vuoteen 2017 nähden. Vantaan palkkatulojen prosentuaalinen kehitys oli Helsingin kanssa samalla tasolla ja hieman Espoota korkeampi. Koko maan tulojen kasvu oli 3,1 prosenttia. Myös tulonsaajien määrän kasvu oli Vantaalla muuta maata korkeampi ollen 2,3 prosenttia.

Kuntaliitto on päivittänyt kuntakohtaisen verokehikkonsa toukokuussa vuoden 2017 valmistuneen verotuksen, vuoden 2018 ennakonpidätyksen alaisten tulojen tulokehitystilaston (ennakkotieto) sekä arvioidun kuntakohtaisen väestön kehityksen perusteella. Kunnallisveroja ennustetaan kehikon mukaan kertyvän Vantaalla vuonna 2019 noin 2 milj. euroa vähemmän kuin talousarviossa on oletettu. Vuoden 2018 verotus valmistuu lokakuussa, mahdollinen jako-osuuden tarkistus sekä marraskuun tilityksen suuruus varmistuvat lopullisen verotuksen valmistuttua. Joulukuussa tarkastettaneen myös vuoden 2019 ennakkoiden kuntaryhmän ja kunnittaiset osuudet. Kuntaliitto päivittää koko maan kunnallisveroennusteen ja kuntakohtaiset kehikot syyskuun lopulla, kun valtion budjetin linjaukset ovat tiedossa.

Kaupunki on saanut yhteisöverotilityksiä yhteensä 31,8 milj. euroa tammi-huhtikuussa, laskua 2,9 prosenttia edellisvuoteen nähden. Koko maassa kuntien vastaava yhteisöverojen muutos edellisvuoteen oli 2,7 prosenttia kasvava. Vantaan yhteisöverotulojen ennustetaan kuntaliiton kehikon mukaan alittavan talousarvon (83 milj. euroa) noin 6 milj. eurolla ja toteutuvan vuoden 2018 tilinpäätöksen tason mukaisena.

Kuntaliiton kehikon mukaan kiinteistöverotilityksiä kertyisi Vantaalle 81,5 milj. euroa vuonna 2019, joka ylittää talousarviossa oletetun noin 1,5 milj. eurolla. Kiinteistöverot tilitetään pääosin kahdessa erässä syys- ja lokakuussa.

Kokonaisuutena verotulojen arvioidaan alittavan talousarvion 5,6 milj. eurolla, mikäli valmistuva verotus vastaa keväällä 2019 annettua ennakkotietoa.

Kaupunki saa peruspalvelujen valtionosuutta valtiovarainministeriön päätöksen mukaan 157,2 milj. euroa ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusta opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksen mukaan 15,6 milj. euroa vuonna 2019. Opetus- ja kulttuuriministeriön lopullinen päätös tulee vuoden lopussa. Yhteensä valtionosuuksia kertyisi päätösten pohjalta 172,8 milj. euroa, 0,2 milj. euroa alle talousarvion.

Käyttötalous

Tammi-huhtikuussa kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen toimintatuottoja on kertynyt 130,2 milj. euroa, toimintakuluja (ilman HSY) -518,7 milj. euroa ja toimintakatteeksi on muodostunut -388,5 milj. euroa. Tammi-huhtikuussa toimintatuotot ovat toteutuneet 29-prosenttisesti, toimintakulut 32-prosenttisesti ja toimintakate 33-prosenttisesti talousarvioon nähden.

Ennusteen mukaan toimintatuotot kasvavat 428,6 milj. euroon ja toimintakulut -1 576,7 milj. euroon (ilman HSY). Toimintatuotot tulevat ennusteen mukaan alittamaan talousarvion noin 7 milj. eurolla, josta maanmyyntivoittojen osuus on 6 milj. euroa. Toimintakulut (ilman HSY) alittuvat talousarvion ennusteen mukaan noin 19 milj. eurolla, jota selittää mm. henkilöstökulujen alittuminen. Palvelujen ostot toteutuvat talousarviota suurempina. Erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen ostot ylittävät ennusteen mukaan talousarvion selvästi. Toimintakatteen ennustetaan toteutuvan noin 12 milj. euroa positiivisempaan talousarvioon nähden.

Verotulojen ennustetaan alittavan talousarvion 5,6 milj. eurolla ja valtionosuustuottojen talousarvion 0,2 milj. eurolla.

Rahoitustuotot tulevat toteutumaan talousarvion mukaisesti. Rahoituskulujen ennustetaan alittavan talousarvion noin 0,4 milj. eurolla edelleen matalana pysyvistä korkotasosta johtuen.

Poistoja ja arvonalentumisia on tammi-huhtikuussa toteutunut 37 milj. euroa. Poistoja ja arvonalentumisia ennustetaan kertyvän vuonna 2019 yhteensä noin 118 milj. euroa.

Vuoden 2019 ensimmäisessä osavuositarkastuksessa vuosikatteeksi ennustetaan 93 milj. euroa, joka ylittää talousarviossa oletetun noin 7 milj. eurolla. Tulosenuste päättyy huhtikuun lopussa tehdyn ennusteen perusteella noin -24,2 milj. euron alijäämään (talousarvio -30,8 milj. euroa).

Investoinnit

Tammi-huhtikuussa kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen investointiosan tuloja on toteutunut 0,3 milj. euroa, investointiosan menoja 30,0 milj. euroa ja investointiosan netto on 29,7 milj. euroa.

Rakentamisinvestointien ennustetaan tässä vaiheessa vuotta toteutuvan talousarvion mukaisesti. Kaupunginvaltuusto korotti osakkeiden oston tarkoitettua määrärahaa 4.3.2019 kokouksessaan 4,0 milj. eurolla Suomi-Rata -hankeyhtiöön liittyen, jolloin talousarviossa määräraha on yhteensä 5,5 milj. euroa. Määrärahan käyttöön liittyy epävarmuutta tulevan uuden hallituksen linjausten vielä puuttuessa. Määrärahan käytön toteutumisen ennustetta tarkennetaan seuraavassa osavuositarkastuksessa.

Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen kokonaisinvestointimenojen ennustetaan vuonna 2019 toteutuvan talousarvion mukaisella 163 milj. euron tasolla. Investointituloja ennustetaan kertyvän 4 milj. euroa ja investointiosan netoksi ennustetaan 159 milj. euroa.

Rahoitus

Kaupungin lainakanta on supistunut viimeisen kolmen vuoden aikana lähes 200 milj. euroa. Kaupungin pitkäaikainen lainakanta oli vuoden 2018 lopussa noin 880 milj. euroa. Vuoden 2019 brutto- ja

nettolainanoton määrä tarkentuu kesän jälkeen, kun rahoituksella on tarkempi kuva talousarvion toteumasta ja kaupungin kassatilanteesta.

Kaupungin likviditeettitilanne on heikentynyt selkeästi edellisten vuosien tasosta, mikä on ollut tietoinen strategiamuutos negatiivisten talletuskorkojen tilanteessa. Näin ollen viimeisen kahden vuoden aikana toteutettuja ylimääräisiä lainojen lyhennyksiä ei tulla tekemään kuluvan vuoden aikana.

Kaupunginhallitus 20.5.2019 § 7

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) merkitä tiedoksi vuoden 2019 ensimmäinen osavuositarkastus, ja
- b) esittää vuoden 2019 ensimmäinen osavuositarkastus kaupunginvaltuustolle tiedoksi merkittäväksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Liite 1: Vantaan kaupungin ensimmäinen osavuositarkastus 2019
- Liite 2: Merkittävien tytäryhtiöiden osavuositarkastukset 1/2019
- Liite 3: Sitovien tavoitteiden raportointi 1/2019
- Liite 4: Merkittävien tytäryhtiöiden tavoitteiden seuranta 1/2019

Täytäntöönpano: kaupunkinkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

talousjohtaja va. Matti Ruusula, puh. 043 824 9254, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
talousarviopäällikkö vs. Teija Oras, puh. 050 314 5084, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi